

پروپوزال نویسی

پروپوزال چیست؟

پروپوزال یا طرح تحقیق ، پیش نویس پژوهشی است که شما می بایست برای اخذ مدرک تحصیلی خود انجام دهید.

پروپوزال :

روش رسمی ابلاغ ایده ها در باره یک مطالعه پیشنهادی برای دریافت تاییدیه جهت انجام آن و جستجوی سرمایه است

در پروپوزال ، شما به:

معرفی موضوعی که برای پایان نامه خود انتخاب کرده اید ،

توضیح اهمیت آن موضوع ،

ذکر پژوهش هایی که در گذشته در این باره صورت گرفته ،

و نتایجی که فکر می کنید از تحقیق خواهید گرفت

هم چنین روش یا روش هایی که در پژوهش از آن ها بهره خواهید گرفت را ذکر می کنید.

بخش های مختلف پروپوزال

- ۱- صفحه شناسه
- ۲- خلاصه طرح
- ۳- مشخصات مجری یا مجریان طرح
- ۴- عنوان
- ۵- نوع طرح
- ۶- کلمات کلیدی
- ۷- بیان مسئله
- ۸- سابقه طرح و بررسی متون
- ۹- فهرست مراجع
- ۱۰- اهداف
- ۱۱- فرضیات و سوالات پژوهشی
- ۱۲- روش اجرا
- ۱۳- نوع مطالعه
- ۱۴- زمان و مکان انجام مطالعه
- ۱۵- معیارهای ورود و خروج از مطالعه
- ۱۶- جدول متغیرها
- ۱۷- روش جمع آوری اطلاعات
- ۱۸- روش محاسبه حجم نمونه
- ۱۹- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
- ۲۰- ملاحظات اخلاقی
- ۲۱- پیش بینی کل زمان لازم برای اجرای کامل طرح (گانت)
- ۲۲- منابع و بودجه لازم

صفحه شناسه

☞ صفحه اول پروپوزال به عنوان طرح پروپوزال، نام و نام خانوادگی طرح دهندگان و

مدیر اجرایی طرح اشاره می کند.

☞ همچنین دانشکده/مرکز تحقیقاتی گروه و نیز محیط پژوهش نیز ذکر می شود. مدت

اجرا طرح تحقیقاتی نیز باید ذکر شود.

عنوان طرح:

موضوع:

محل اجرا:

کاربر پیشنهاد طرح:

کاربر تصویب طرح:

مشخصات مجری یا مجریان طرح

این صفحه اطلاعات مربوط به عوامل اجرایی طرح ذکر می گردد.

این اطلاعات شامل:

نام و نام خانوادگی، رتبه علمی، آدرس و در صورت وجود سمت اجرایی ، درجات علمی

و سوابق تحصیلی و سابقه انجام طرح های قبلی در مورد مجری اصلی طرح می شود.

مشخصات همکاران اصلی طرح نیز با ذکر نوع همکاری آنها ذکر می شود.

عنوان

عنوان: عنوان اصلی ترین بخش یک طرح پژوهشی است به عبارت دیگر عنوان همانند تابلو سردرب یک مغازه است که علاوه بر راهنمایی کلی بهره برداران از تحقیق، قلمرو پژوهش و موضوع اصلی آن را نیز نشان می دهد.

در برخی شرایط تنها بخشی از یک طرح تحقیقاتی که در معرض دید بهره برداران یا همکاران یک سازمان یا دانشگاه قرار می گیرد همین عنوان است

عنوان

از آنجایی که عنوان تحقیق بیانگر محتوای طرح تحقیقاتی می‌باشد باید از عنوان تحقیق کاملاً واضح و بیانگر محتوای کار باشد. همچنین نباید هرگونه پیش داوری یا القای مفاهیم را در پی داشته باشد.

همچنین اگر زمان و مکان انجام مطالعه و یا نمونه مورد مطالعه به نوعی با متغیرهای مورد مطالعه ارتباط داشته باشند، باید در عنوان ذکر شود. عنوان معمولاً ۸ تا ۱۲ کلمه (بدون در نظر گرفتن حروف اضافه و ربط) است.

راهنمای نگارش عنوان نهایی

✎ عنوان معمولاً در پژوهش های حوزه علوم پزشکی در پاسخ به چند سؤال (what? چه کاری) (whom? برای چه کسانی)، (where? در چه مکانی) و (when? در چه زمانی) تنظیم می گردد.

✎ یک راهنمای کلی برای تنظیم عنوان این است که کلمات تشکیل دهنده یک عنوان پیشنهادی را یک به یک حذف می کنیم مشروط به اینکه در مفهوم عنوان خللی وارد نشود این کار را آنقدر ادامه می دهیم تا اینکه امکان حذف حتی یک کلمه نیز از عنوان پیشنهادی میسر نباشد. در این زمان عنوان را نهایی تلقی می کنیم.

ارزیابی عنوان در شورای بررسی کننده

❧ **اهمیت و اولویت موضوع:** باید به این نکته توجه داشت که پرداختن به موضوعی که حائز اولویت نمی‌باشد و اهمیت و وسعت و شدت آن کم می‌باشد، اتلاف وقت و در پی آن منابع را به دنبال خواهد داشت.

❧ **قابلیت تحقیق:** موضوع مورد تحقیق باید قابل تحقیق باشد و اطلاعات بدست آمده فاقد رکن اصلی تحقیق یعنی «تفسیر» اطلاعات نباشد.

❧ **پرهیز از دوباره‌کاری:** باید پیش از انجام تحقیق باید بررسی شود، دیگران درباره موضوع پیشنهادی چه تحقیقاتی انجام داده‌اند و اگر پژوهش نیاز به تکرار دارد، دلایل قانع کننده‌ای وجود داشته باشد.

❧ **امکان اجرا:** پژوهشگر باید مطمئن شود تمامی شرایط لازم اعم از شرایط زمانی و مکان و نیروی انسانی تجهیزات و امکانات، دانش و تخصص لازم و بالاخره منابع مالی برای انجام تحقیق فراهم است.

نوع طرح

🌀 در این قسمت نوع طرح (کاربردی، بنیادی، بنیادی-کاربردی و جامعه نگر) معین می شود.

🌀 طرح کاربردی: تحقیقی است که با استفاده از نتایج تحقیقات بنیادی به منظور بهبود و به کمال رساندن رفتارها، روشها، ابزارها، وسایل، تولیدات، ساختارها و الگوهای مورد استفاده جوامع انسانی انجام می شود.

🌀 طرح بنیادی: تحقیقی است که به کشف ماهیت اشیاء پدیده ها و روابط بین متغیرها، اصول، قوانین و ساخت یا آزمایش تئوریهها و نظریه ها می پردازد.

🌀 طرح جامعه نگر: (HSR) طرحی است که براساس نیاز سیستم بهداشتی درمانی جامعه در تلاش برای رفع مشکل و یا پاسخ به سوال مشخص اجرا شود.

کلمات کلیدی

در برخی از فرم های پروپوزال طرح های تحقیقاتی سازمان ها بخش پایانی بیان مسأله تحت عنوان «تعریف واژه ها» مشخص شده است.

در این بخش واژه های اساسی که در بیان مسأله به آن اشاره شده، تعریف می گردد. این بخش به منظور برداشت یکسان از واژه های مورد استفاده در پروپوزال نگاشته می شود

بیان مسئله

بیان مساله بخشی از پروپوزال طرح تحقیقاتی است که خوانندگان را با ضرورت و فلسفه پژوهش حاضر آشنا می نماید.

از آنجا که در حوزه علوم پزشکی معمولاً هر تحقیق به منظور توصیف یک مشکل مرتبط با سلامتی، تحلیل عوامل مرتبط با مشکل یا برطرف کردن آن مشکل طراحی می گردد، لذا بیان مساله در پاسخ به سؤالاتی از قبیل:

مشکل چیست؟

چرایی مشکل انتخاب گردیده است؟

وسعت و شدت مشکل در جامعه یا گروه هدف مورد مطالعه چگونه است؟

این مشکل چرا به وجود آمده است؟

تاکنون چه اقداماتی برای مرتفع ساختن این مشکل صورت گرفته است؟

تداوم وجود مشکل به چه وضعیتی می انجامد؟

این تحقیق به چه فوایدی می انجامد؟

✎ حجم بخش مسأله با توجه به موضوع تحقیق می تواند متفاوت باشد لیکن حجم این

بخش باید به گونه ای باشد تا ضمن پرداختن به همه زوایا و ابعاد تحقیق، نظر

خوانندگان یا داوران طرح های تحقیقاتی را نیز جلب کند. معمولاً حجم بیان مسأله در

محدوده ۱-۲ صفحه یا حدود ۵۰۰ کلمه فارسی در محدوده مناسب است.

❧ بیان مسأله طرح تحقیقاتی باید از یک روال منظم و منطقی در تبیین پژوهش برخوردار باشد. لذا چارچوب زیر می تواند به عنوان یک راهنمای کلی برای نگارش بیان مسأله مفید باشد:

❧ - تعریف مسأله یا مشکل

❧ - تحلیل مسأله با مشکل (تشریح علل ایجاد کننده مسأله) در این بخش می توان از شبکه علینی (causation web) برای نمایش گرافیکی عوامل ایجاد کننده مسأله استفاده کرد.

❧ - اهمیت مسأله یا مشکل (فراوانی - بروز یا شیوع - شدت، بار بیماری و ...)

❧ - راه حل های موجود یا اقدامات اتخاذ شده تاکنون

❧ - لزوم اجرای پژوهش (عوارض ناشی از تداوم مشکل یا مسأله)

❧ - در پایان: اشاره مختصر به آنچه می خواهد انجام شود (هدف کلی و جمعیت مورد مطالعه) در قالب یک جمله یا پاراگراف کوتاه

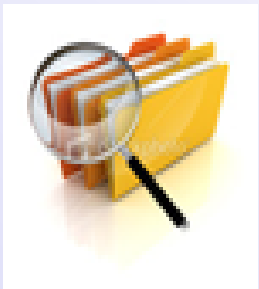
❧ نکات مهم و الزامی در بیان مسئله عبارتند از:

❧ - زمینه ای که مشکل یا مسأله در آن بوجود آمده است.

❧ - توصیف مسأله با اشاره بر تفاوت بین آنچه هست با آنچه که باید باشد.

❧ - تحلیل عوامل اصلی که در بوجود آمدن مشکل، مؤثر بوده اند.

❧ - چگونه اجرای طرح میتواند به حل مسئله کمک نماید.



سابقه طرح و مرور بر منابع

هدف از این مرحله از تدوین پروپوزال،

استفاده و بیان تجربیات سایر محققین در زمینه موضوع تحقیق جهت بهبود روند تحقیق،

اجتناب از دوباره کاری و تصمیم گیری مبتنی بر واقعیات و اطلاعات می باشد.

منظور از «متون» در واژه «بررسی متون»،

کلیه منابع اطلاعاتی (از قبیل کتاب، مجلات یا ژورنال ها، بانک های اطلاعاتی و ...) در زمینه

موضوع تحقیق می باشد.

اهمیت و ضرورت جستجو در منابع اطلاعاتی

- ❧ یافتن موضوع تحقیق:
- ❧ اجتناب از دوباره کاری:
- ❧ - اجتناب از تکرار اشتباه های قبلی:
- ❧ - بهره گیری متدلوژیک از مطالعات یا پژوهش های قبلی
- ❧ جمع بندی شواهد موجود:

به عنوان نتیجه باید یاد آوری نمود :

انجام جستجو در منابع اطلاعاتی فقط در تدوین بخش بررسی متون پروپوزال پژوهشی استفاده نمی شود، بلکه در تدوین یا نگارش بخش های بیان مسأله، متغیرها، روش اجراء و محاسبه حجم نمونه نیز کمک کننده می باشد. در انجام بررسی متون از موارد زیر باید اجتناب نمود:

۱- بی اهمیت شمردن موارد اختلاف و وجود نظرات متفاوت: در این موارد علاوه بر ذکر وجود اختلاف نظرات و تفاوت ها باید در پی یافتن علت آن نیز بود.

۲- محدود کردن جستجو به منابعی که نظر یا پیش فرض محقق را تأمین می نمایند.

۳- قضاوت شتابزده بر اساس مطالعات ابتدائی و تعمیم نتایج مطالعات با حجم نمونه اندک به جوامع مورد نظر محقق.

روش اصلی برای منبع نویسی

☞ به طور کلی ۲ روش اصلی برای منبع نویسی توسط موسسه استاندارد انگلیس معرفی شده است:

☞ سیستم هاروارد یا اسم و تاریخ Harvard

☞ سیستم ونکور یا عددی Vancouver



فهرست نویسی بر اساس سیستم هاروارد در متن و لیست نهایی

خانواده هسته‌ای نیز با از دست دادن یکی از والدین به صورت خانواده تک‌والدی یا تک‌سرپرست در می‌آید (می و هانسون، 2005).

May,S.,& Hanson,H.(2005). Family care Nursing.theory, practice research(2thed).Phyladelphia: F.A.Davis Publisher.

سیستم ونکوور

نحوه تنظیم مراجع در این بخش براساس ترتیب استفاده از آنها در بخش «بررسی متون» از پروپوزال می باشد.

به این صورت که مرجع مورد استفاده در مرور بر متون با ذکر شماره از یک الی آخر (داخل پرانتز یا بالای خط) صورت می گیرد و هر جا مجدداً به آن مرجع ارجاع گردد، همان شماره اولیه قید می شود.

سپس مراجع مورد استفاده به ترتیب استفاده در متن در بخش فهرست مراجع (References) تنظیم می شوند. در صورتیکه در هر محل دیگری در پروپوزال ارجاع به یکی از مراجع ضرورت یابد می توان آنرا با ذکر شماره آن مرجع مشخص کرد.

ونکوور

مقاله - ∞

Author. Title. Journal. Year (of Publication); Volume (Issue): Pag. ∞

Rose ME, Huerbin MB, Melick J, Marion DW, Palmer AM, ∞
Schiding JK, et al. Regulation of interstitial excitatory amino acid
concentrations after cortical contusion injury. Brain Res.
2002;935(1-2):40-6.

2-کتاب ∞

Author. Title. Edition. Place: Publishier; Year: Page. ∞

3-منابع اینترنتی (آنلاین) ∞

در فرانس نویسی منابع اینترنتی ضمن نگارش مشخصات منبع بصورت گذشته آدرس اینترنتی ∞
و زمان دسترسی به آن منبع نیز ذکر می شود. Available at: www.

Accessed: month day, year ∞

اهداف

اهداف کلی

اهداف کلی است که طرح در انتها به دنبال دستیابی به آن است. این هدف باید با انجام طرح قابل حصول باشد.

اهداف فرعی

جزء کوچکی از هدف کلی یا به عبارت دیگر قدمهایی که جهت نیل به هدف کلی باید برداشته شود، می باشد و در واقع هدف کلی به تعدادی اهداف فرعی، تجزیه می شود. اهداف فرعی روند کار را مشخص می نماید و توضیحات بسیار دقیقی در مورد هدف کلی می دهد. همچنین انتخاب متغیرها و طرح تحلیل داده ها بر اساس اهداف ویژه تنظیم می گردد.

اهداف کاربردی

اهداف کاربردی به طرح تحقیقاتی مربوط نمی شود و به نتایج طرح مرتبط می باشد و کاربردهای احتمالی نتایج را مطرح می نماید.

فرضیات و سوالات

سوالات پژوهشی

سوالات تحقیق ، بیان همان سوالاتی است که جهت رفع مسئله تحقیق در نظر گرفته می شود و در واقع ریشه هر سوال یک هدف فرعی می باشد.

فرضیه ها در مطالعاتی که رابطه بین دو یا چند متغیر ارزیابی می شود، برای آن که محقق بتواند با استفاده از روشهای علمی رابطه بین متغیرها را ارزیابی کند، ناچار است ابتدا رابطه مورد نظر را در قالب فرضیه ای که حاکی از یکنوع پیش بینی است، بیان کند.

برای کاهش میزان درد پس از عمل جراحی، داروی a نسبت به داروی b ارجحیت دارد.

روش اجرا

بعد از تعیین اهداف و فرضیات، باید راه رسیدن به اهداف را مطرح سازیم و روشی را که طی آن، پاسخ مساله مورد تحقیق را پیدا خواهیم نمود تشریح نماییم.

که در این قسمت متغیرها مطرح می شوند و نوع مطالعه، روش جمع آوری اطلاعات و چگونگی نمونه گیری و معیارهای ورود و خروج متغیرها از مطالعه و مکان و زمان انجام مطالعه و ... مشخص می شود.

نوع مطالعه

تقسیم‌بندی‌های گوناگونی برای انواع مطالعات وجود دارد که شامل:

۱- مطالعه case series یا توصیفی یا descriptive یا observational

۲- مطالعه مقطعی یا cross - sectional

۳- مطالعه مقایسه‌ای یا case - control

۴- مطالعه علوم پایه یا animal trial , experimental , semi experimental

۵- مطالعه مداخله‌ای در انسان یا clinical trial ، community, field

۶- مطالعه هم‌گروهی یا cohort

زمان و مکان

جامعه پژوهش

نمونه

روش نمونه گیری

حجم نمونه

معیار های ورود و خروج نمونه

متغیر های پژوهش

متغیر

متغیرها مشخصه‌هایی هستند که برای هر نمونه طی مطالعه‌ای ثبت می‌گردند. متغیرها عمدتاً بر اساس اهداف ویژه تعیین می‌شوند. برای ثبت هر یک از متغیرها دلیل و هدفی باید وجود داشته باشد. در مورد هر متغیر باید تعریف، نقش و مقیاس و واحد آن ذکر گردد. جدول متغیرها باید نمایی به صورت زیر داشته باشد:

متغیر که مشخص است.

نقش متغیر با توجه به مستقل بودن و یا وابسته بودن به متغیرهای دیگر مشخص شود.

نوع متغیر با توجه به کمی (عددی) و یا کیفی بودن آن تعریف می‌شود.

تعریف علمی یا عملی تعریفی برای متغیر مورد استفاده است.

ردیف

عنوان
متغیر

نقش متغیر

نوع متغیر

تعریف علمی - عملی

مقیاس

نحوه
اندازه‌گیری

کمی

کیفی

وابسته

پیوسته

گسسته
اسمی

رتبه‌ای

مستقل

روش جمع آوری داده ها

☞ در این قسمت نوع مطالعه (توصیفی، مورد شاهدی یا مداخله‌ای یا گذشته‌نگر و

پیگیری) و روش جمع‌آوری داده‌ها توضیح داده می‌شود.

☞ به طور مثال اگر مطالعه‌ای توصیفی و گذشته‌نگر باشد باید طریقه جمع‌آوری

داده‌ها (صورت درج در پرونده یا استفاده از بایگانی اطلاعات) بیان شود. اگر

مطالعه به صورت مداخله‌ای بود، نحوه مداخله و مقدار مداخله محقق دقیقاً بیان

شود و این که نمونه‌ها به چه صورتی انتخاب می‌شوند

روش تجزیه و تحلیل داده ها

باید روشهای مختلف آماری بدست آوردن نتایج و نام نرم افزار مورد استفاده جهت تجزیه و تحلیل داده ها در این قسمت عنوان شود.

ملاحظات اخلاقی

✎ اجرای هر تحقیقی باید با در نظر گرفتن رعایت و احترام به حقوق انسانها ، حیوانات و

محیط زیست که به صورت مستقیم و یا غیر مستقیم متاثر از تحقیق می باشند، انجام

شود. مسایلی مثل شرکت داوطلبانه افراد در تحقیق، ارجحیت منافع تحقیق به

ضررهای جزئی آن، عدم آسیب به انسانها و آسیب غیر ضروری به حیوانات از جمله

مواردی است که در مسایل اخلاقی تحقیق باید مد نظر باشد

جدول زمانبندی

☞ چارچوب گانت (زمان بندی مراحل اجرای طرح): نگاره‌ایست که طی آن

محقق ابتدا و انتهای فعالیتهای اجرایی و طول زمان مراحل مختلف

پژوهش را مشخص می‌کند.

☞ این چارچوب باید براساس مراحل مختلف پژوهش و بودجه‌ی

پیشنهادی و نیز پیش بینی زمان ورود نمونه‌ها به مطالعه تکمیل گردد.

زمان اجرا به ماه

زمان اجرا به ماه																								رابطه انجمنهای اخرین مکان	رابطه	
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴			

منابع و بودجه

❧ در این قسمت، برآوردی از کلیه هزینه‌های طرح پیشنهادی به صورت تفکیکی ارائه می‌گردد. در این قسمت باید ریز هزینه‌ها (حتی‌الامکان) مشخص شوند و این کار باید با توجه به خواسته‌ها و قوانین سازمان یا مؤسسه تأمین کننده هزینه طرح صورت بگیرد.

❧ یک مدل پیشنهادی، تفکیک هزینه‌ها به هزینه‌های پرسنلی، مواد مصرفی و حمل و نقل می‌باشد در صورت طولانی بودن زمان اجرای پروژه سالانه باید به کل هزینه‌ها درصدی به عنوان تورم اضافه شود.

❧ تهیه برآوردی از هزینه‌ها دارای اهمیت دیگری نیز می‌باشد و آن این است که آیا اجرای پروژه با توجه به هزینه‌ها توجیه پذیر می‌باشد یا خیر و یا به دلیل مخارج بالا باید بعضی جنبه‌های آن دچار تغییراتی گردد. به این جهت به طور خلاصه توجیه بودجه نیز در انتهای آن باید ارائه گردد.

هزینه پرسنل

مرتبه علمي	نوع همكاري	ساعات / روز	حق الزحمه	جمع
استاديار				
پزشك				
كارشناس				
دانشجو				

حمل و نقل

نوع وسیله	هزینه به ساعت	تعداد ساعت / ماشین	جمع

هزینه مصرفی

جمع	تعداد	هزینه به عدد (ریال)	
			پرسشنامه
			مواد آزمایشگاهی

مراحل تصویب طرح

الف (تصویب در کمیته تخصصی گروه مربوطه) (تصویب اولیه)

ب (تصویب در شورا پژوهشی) (تصویب نهایی و صدور ابلاغیه تصویب موضوع پایان)

(نامه)



واحد توسعه تحقیقات بالینی

بیمارستان علامه بهلول گنابادی